

CUPRINS

CAPITOLUL I

COMPETENȚA MATERIALĂ (ART. 94-106 C. PR. CIV.)	17
1. Competența materială de soluționare a recursului <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Decizia civilă nr. 260 din 14 noiembrie 2017</i>	17
2. Competența materială de soluționare a recursului. Tendințe jurisprudențiale la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia civilă nr. 355 din 2 februarie 2018</i>	28
3. Repere pentru stabilirea competenței materiale. Relevanța interesului cererii de chemare în judecată <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 23 din 11 aprilie 2017</i>	38
4. Acțiune în obligarea de a notifica reclamantei cuprinsul unor contracte de închiriere încheiate de pârâtă. Criterii de stabilire a caracterului evaluabil în bani al obligației de a face <i>Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă, Sentința nr. 226 F din 12 decembrie 2017</i>	41
5. Instanța competentă să soluționeze cererile Agenției Naționale de Integritate în constatarea nulității absolute a unor contracte, subsecvent constatării conflictului de interese <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să soluționeze recursul în interesul legii, Decizia nr. 10 din 19 iunie 2017</i>	45
6. Competența materială de soluționare a cererilor având ca obiect înlocuirea plasamentului în regim de urgență cu tutela <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să soluționeze recursul în interesul legii, Decizia nr. 28 din 4 decembrie 2017</i>	58
7. Cerere având ca obiect obligarea pârâtei la plata sumelor reprezentând partea din împrumutul contractat în timpul	

căsătoriei. Competența aparține instanței de tutelă sau instanței de drept comun?

Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 52/F/CC din 25 ianuarie 2018.....64

8. Acțiune în constatarea nulității unei convenții prin care s-a instituit o servitute de trecere. Inaplicabilitatea criteriului valoric. Competența materială a judecătoriei

Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă, Sentința nr. 26 F din 15 martie 2018.....68

9. Expropriere. Acțiune în obligarea expropriatorului să emită hotărârea de stabilire a despăgubirilor. Competență materială

Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 54 F din 11 aprilie 2018 70

10. Fond funciar. Acțiune în obligarea comisiei de fond funciar să soluționeze cererea de stabilire a dreptului de proprietate.

Competență materială

Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 61 F din 18 aprilie 2018 72

11. Cerere de restituire a unui imobil preluat printr-un decret al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România. Competență

Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 1825 din 8 iunie 2016.....73

12. Obligația unității deținătoare de a întocmi lista bunurilor ce pot fi oferite în compensare. Natura juridică a litigiului. Obligația instanței de a stabili temeiul juridic aplicabil, în vederea verificării competenței

Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 42 F din 15 martie 2018.....76

13. Acțiune în rectificarea înscrisurilor în cartea funciară.

Competență de soluționare după materie

Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 36/F/CC din 28 martie 2017.....80

14. Plângere împotriva încheierii de reexaminare a registratorului-șef. Competență în apel

---

<i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 13 din 7 martie 2017</i>	87
15. Cerere având ca obiect dezbateră succesiunii, fără ieșirea din indiviziune a comoștenitorilor. Competență materială <i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 14 F din 27 ianuarie 2016</i>	92
16. Prejudiciu moral suferit ca urmare a unor acte medicale necorespunzătoare. Răspundere medic și unitate spitalicească. Competență <i>Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Sentința nr. 921/F din 17 octombrie 2017</i>	94
17. Cerere de obligare a debitoarei insolvente la executarea unor obligații de a face neevaluabile în bani, asumate contractual înainte de intrarea în insolvență. Calificarea juridică corectă a acțiunii. Determinarea competenței materiale <i>Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 47/F/CC din 10 mai 2017</i>	97
18. Competență materială în cazul cererilor de proprietate intelectuală. Inaplicabilitatea criteriului valoric <i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 4 F din 12 ianuarie 2016</i>	107
19. Acțiune derivând din aplicarea Legii nr. 84/1998, lege specială în materia proprietății intelectuale. Competență materială <i>Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 294/F din 12 octombrie 2017</i>	111
20. Prejudiciul cauzat bugetului de stat. Răspundere civilă delictuală. Competență <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 2479 din 18 septembrie 2017</i>	113
21. Anulare contract de concesiune având ca obiect un teren aparținând domeniului privat al unității administrativ-teritoriale. Restituirea sumelor achitate cu titlu de redevență și impozit. Dreptul instanței de judecată de a proceda la recalificarea juridică a cererii reclamantei. Determinarea instanței competente	

- Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 107/F/CC din 15 februarie 2018*.....116
22. Funcționar cu statul special. Drepturi salariale. Competență *Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Încheierea nr. 28/F din 28 ianuarie 2015* 123
23. Funcționar public cu statut special. Competența materială de soluționare a cererilor privind plata ajutoarelor la pensionare *Curtea de Apel Cluj, Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale, Sentința nr. 29/F/CC din 14 noiembrie 2017*.....127
24. Cerere având ca obiect plata taxei de foraj și a accesoriilor, formulată de comună. Raport juridic fiscal. Competență materială *Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 39 F din 13 martie 2017*.....130
25. Suspendarea efectelor unui act administrativ. Competență *Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 1466 din 4 octombrie 2017, disponibilă pe www.scj.ro* 133
26. Cerere de anulare a unei decizii de instituire a unor măsuri asigurătorii, emisă de autoritățile locale ale administrației publice. Identificarea criteriilor legale de determinare a competenței materiale de primă instanță *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 58 din 13 februarie 2017* 136
27. Accident auto. Vătămarea mai multor pasageri. Competența de soluționare a acțiunii în răspundere a societății de asigurare *Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Sentința nr. 487/F din 7 martie 2018*.....140
28. Clauze abuzive. Stabilizarea cursului de schimb la un credit acordat în valută. Valoarea obiectului cererii *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 16 din 30 ianuarie 2018*.....142
29. Acțiune în nulitatea absolută a clauzei (pretins abuzive) cu privire la moneda în care se face plata. Restituirea diferenței de curs valutar. Stabilirea competenței materiale prin raportare la suma contestată. Competența teritorială alternativă în situația în care consumatorul este reclamant

<i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 89 F din 20 iunie 2017</i>	147
30. Calificarea juridică a acțiunii în anularea parțială a certificatului de moștenitor. Petiție de ereditate. Aplicabilitatea criteriului valoric pentru stabilirea competenței materiale <i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 157 F din 29 noiembrie 2016</i>	150
31. Competența în funcție de valoarea obiectului litigiului. Capete de cerere distincte. Incidenta art. 99 C. pr. civ. <i>Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Sentința nr. 364/F din 6 iulie 2016</i>	153
32. Anularea deciziei de instituire a sechestrului asigurator, emisă de organele fiscale. Competența instanței de contencios administrativ-fiscal prin raportare la pragul valoric de 1.000.000 lei <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 2097 din 6 iunie 2017</i>	159

CAPITOLUL II

COMPETENȚA TERITORIALĂ (ART. 107-121 C. PR. CIV.)	162
33. Acțiune având ca obiect pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de act autentic de vânzare-cumpărare. Competența alternativă <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 1443 din 3 octombrie 2017, disponibilă pe www.scj.ro</i>	162
34. Acțiune în constatare negativă, în inexistența unui drept al părții adverse de a obține executarea silită a unui titlu executoriu reprezentând o hotărâre de expedient, ca urmare a prescripției. Determinarea instanței competente teritoriale <i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Decizia civilă nr. 72f din 9 mai 2018</i>	166
35. Conflict de muncă. Reclamant cu locuința și locul de muncă în străinătate. Competența teritorială <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 1467 din 4 octombrie 2017, disponibilă pe www.scj.ro</i>	171

36. Litigiu de muncă. Reclamant, cetățean străin, cu domiciliul într-un alt stat nemembru al Uniunii Europene. Competența de soluționare a acțiunii în plata salariilor restante
Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 2304 din 23 noiembrie 2016 175
37. Drepturi salariale. Acțiune promovată de sindicat.
 Competență teritorială
Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Decizia nr. 160 din 30 martie 2016.....181
38. Restituirea plății nedatorate. Conflict de muncă. Competență
Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Sentința nr. 1997 din 11 decembrie 2017 183
39. Decizie emisă în temeiul art. 33 și art. 34 din Legea nr. 165/2013. Competență
Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Sentința nr. 113/F din 2 martie 2016.....185
40. Executare silită declanșată împotriva garantului din raportul de drept substanțial. Stabilirea competenței teritoriale în raport cu domiciliul ori sediul garantului
Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă, Sentința nr. 130 F din 9 iunie 2017.....189
41. Recunoașterea hotărârii străine. Competență teritorială
Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Sentința nr. 680/F/17 mai 2017.....193

CAPITOLUL III

DISPOZIȚII SPECIALE (ART. 122-128 C. PR. CIV.) 196

42. Pluralitate de capete de cerere, în anularea unei hotărâri a Consiliului local și în obligarea la încheierea unor contracte de vânzare. Caracterul principal, respectiv accesoriu al cererilor. Prorogare de competență în favoarea jurisdicției de contencios administrativ și fiscal
Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 144 F din 15 noiembrie 2017 196

43. Clauză atributivă de competență. Interpretarea acesteia în așa manieră încât să producă efecte. Plenitudinea de competență a tribunalului în materia litigiilor de proprietate intelectuală <i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 158 F din 29 noiembrie 2016</i>	199
44. Clauză atributivă de competență în favoarea instanțelor din orașul în care își are sediul profesionistul. Caracter abuziv. Lipsirea din oficiu de efecte a clauzei <i>Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă, Sentința nr. 7 F din 25 ianuarie 2018</i>	202
CAPITOLUL IV	
INCIDENTE PROCEDURALE PRIVITOARE LA COMPETENȚA INSTANȚEI (ART. 129-137 C. PR. CIV.)	
45. Reținerea competenței prin încheiere interlocutorie. Consecințe. Clauze abuzive. Caracter evaluabil în bani <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 44 din 4 iulie 2017</i>	207
46. Măsurile de ocrotire a minorului date de lege în competența instanței de tutelă. Necompetența generală a instanței. Respingerea ca inadmisibilă a acțiunii. Calea de atac <i>Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Decizia civilă nr. 117/R din 24 mai 2017</i>	211
47. Omisiunea primei instanțe de a proceda la verificarea și la stabilirea competenței sale materiale. Identificarea instanței competente să soluționeze calea de atac a apelului <i>Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 17/F/CC din 26 ianuarie 2017</i>	214
48. Omisiunea instanței de a-și reține expres competența. Consecințe. Momentul până la care poate fi invocată necompetența primei instanțe <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Decizia civilă nr. 360 din 13 iunie 2017</i>	218

49. Conflict de competență ivit între două secții ale aceleiași curți de apel. Invocarea de către instanță a excepției necompetenței funcționale peste termenul prevăzut de lege. Consecințe
Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 720 din 9 mai 2017.....222
50. Invocarea tardivă a excepției necompetenței teritoriale relative. Acoperirea necompetenței. Obligația instanței de a se declara competentă în aceste condiții
Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția I civilă, Decizia nr. 1699 din 18 iunie 2015 225
51. Competența teritorială exclusivă a judecătorului-sindic. Termen de invocare. Imposibilitatea anulării propriei hotărâri anterioare pe motiv de necompetență
Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă, Sentința nr. 14 F din 21 februarie 2018.....228
52. Invocarea din oficiu, fără motivare, a excepției necompetenței teritoriale relative. Nelegalitate. Consecințe asupra stabilirii competenței
Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Sentința nr. 86 F din 7 iunie 2016.....231
53. Competență teritorială alternativă. Alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente. Invocarea nelegală, din oficiu, a necompetenței teritoriale relative. Consecințe
Curtea de Apel București, Secția a VI-a civilă, Sentința nr. 25 F din 15 martie 2018.....233
54. Invocarea necompetenței teritoriale în apel. Condiții. Competența alternativă a instanței de la locul producerii prejudiciului. Natura prejudiciului în cazul neplății remunerațiilor datorate organismului de gestiune colectivă a drepturilor conexe aparținând artiștilor interpreți și executanți
Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Decizia nr. 1163 A din 13 decembrie 2017 238
55. Invocarea excepției de necompetență materială din oficiu de către instanță, consecutiv anulării cu trimitere spre rejudecare. Inadmisibilitate

---

<i>Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 23/F/CC din 8 februarie 2017</i>	240
56. Conflict de competență. Acțiune în pretenții. Competența tribunalelor specializate sub imperiul noului Cod civil. Relevanța raportării la noțiunea alternativă de întreprindere ca mod de organizare a unei activități. Consecințe <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 21 din 6 februarie 2018</i>	244
57. Răspundere civilă delictuală. Competența tribunalelor specializate sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea alternativă de întreprindere ca mod de organizare a unei activități. Condiții. Consecințe <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 18 din 30 ianuarie 2018</i>	253
58. Rezoluțiunea unui contract. Competența tribunalelor specializate sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea de întreprindere ca mod de organizare a unei activități, reper pentru stabilirea competenței. Condiții. Consecințe <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 57 din 10 octombrie 2017</i>	263
59. Acțiune în pretenții. Contract de asigurare obligatorie. Competența tribunalelor specializate sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea de întreprindere, reper pentru stabilirea competenței <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 39 din 6 martie 2018</i>	270
60. Recurs având ca obiect o încheiere de suspendare a judecării cauzei. Competența tribunalelor specializate sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea de întreprindere ca mod de organizare a unei activități, reper pentru stabilirea competenței. Condiții. Consecințe <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 59 din 3 aprilie 2018</i>	276
61. Cerere de încuviințare a executării silite a unui titlu executoriu reprezentat de un contract de credit pentru nevoi personale	

încheiat între o societate comercială și o persoană fizică.

Determinarea instanței competente material să soluționeze calea de atac

Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 25/F/CC din 11 ianuarie 2018 286

62. Încuviințarea executării silite. Partajarea competenței între tribunalele specializate și secțiile civile ale tribunalelor sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea de întreprindere ca mod de organizare a unei activități, reper pentru delimitarea competenței

Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 11 din 23 ianuarie 2018 298

63. Contestație la executare. Partajarea competenței între tribunalele specializate și secțiile civile ale tribunalelor sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea de întreprindere ca mod de organizare a unei activități, reper pentru stabilirea competenței

Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 67 din 7 noiembrie 2017 306

64. Contestație la executare. Competența tribunalelor specializate sub imperiul noului Cod civil. Noțiunea de întreprindere ca mod de organizare a unei activități, reper pentru stabilirea competenței

Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 24 din 13 februarie 2018.....315

65. Constații la executare propriu-zise, în stadiul procesual al apelului. Competență de soluționare. Conflict de competență

Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 28/F/CC din 16 ianuarie 2018 323

66. Instanța de executare. Stabilirea competenței. Normă de competență declarată neconstituțională

Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 77 din 28 noiembrie 2017 330

67. Instanța de executare. Încuviințarea executării silite de către o instanță incompetentă. Consecințe juridice

Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 34 din 23 mai 2017 335

68. Acțiune în pretenții. Contract de mandat. Trimiterea cauzei spre soluționare la a treia instanță, diferită de cele două între care s-a născut conflictul negativ de competență <i>Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Sentința civilă nr. 55 din 20 septembrie 2016</i>	338
69. Cază aflată în rejudicare consecutiv unei casări cu trimitere. Autoritatea de lucru judecat a regulatorului de competență pronunțat în primul ciclu procesual <i>Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Sentința civilă nr. 62/F din 14 iunie 2017</i>	343
70. Proces aflat pe rolul unei instanțe străine la data sesizării instanței române. Litispendență internațională. Competență <i>Tribunalul Bistrița-Năsăud, Secția I civilă, Decizia nr. 34/A din 1 februarie 2017</i>	347

CAPITOLUL V

COMPETENȚA INTERNAȚIONALĂ A INSTANȚELOR ROMÂNE

(ART. 1.066-1.078 C. PR. CIV.)	355
71. Cerere în plata daunelor-interese materiale și morale, formulată de aparținătorii persoanei decedate într-un alt stat membru al Uniunii Europene împotriva unor rezidenți din acel stat. Incidența dreptului Uniunii Europene în ceea ce privește stabilirea competenței internaționale a instanțelor române. Înțelesul noțiunii de <i>loc al prejudiciului</i> <i>Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă, Decizia nr. 998/A din 21 decembrie 2016</i> <i>Înalta Curte de Casație și Justiție, Decizia civilă nr. 1707 din 7 noiembrie 2017 (în majoritate)</i>	355

Capitolul I

Competența materială (art. 94-106 C. pr. civ.)

1. Competența materială de soluționare a recursului

Codul de procedură civilă, art. 97 pct. 1 și art. 483 alin. (3) și (4)

Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța de drept comun în ceea ce privește judecata în recurs, iar curțile de apel sunt instanțe de drept comun în privința judecării apelurilor. Numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege competența de soluționare a recursului este încredințată instanței ierarhic superioare celei care a pronunțat hotărârea atacată.

În viziunea actualului Cod de procedură civilă, recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepțiile prevăzute de lege, examinarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile. Rolul acesteia, ca instanță de casație, este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești.

Expunerea de motive a noului Cod de procedură civilă relevă intenția legiuitorului și impune interpretarea textelor din materia competenței de soluționare a recursurilor în conformitate cu această intenție. În concret, „potrivit noii reglementări, recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea, în condițiile legii, conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile în concret, aceasta fiind una dintre modalitățile prin care se asigură o practică judiciară unitară la nivelul întregii țări; Competența de soluționare a recursului va reveni, ca regulă, Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind prevăzute expres hotărârile care pot fi atacate cu recurs, hotărârile sustrate recursului, precum și un număr limitat de cazuri în care recursul se va judeca de instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea recurată – în situația unor hotărâri simple, cum ar fi cele care constată perimarea, dispun suspendarea

etc.” (Secțiunea a II-a, punctul D.2.3 – Recursul, din expunerea de motive la noul Cod de procedură civilă).

↳ *Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, Decizia civilă nr. 260 din 14 noiembrie 2017*

Prin decizia civilă nr. 774/A/12.06.2017 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj în dosarul nr. .../219/2015, s-a respins apelul declarat de către Banca S.A. în contradictoriu cu intimații R.O.Ș. și R.A. împotriva sentinței civile nr. 285/2016, pronunțată la data de 30.03.2016 de către Judecătoria Dej.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs Banca S.A., solicitând casarea deciziei recurrate și trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului Specializat Cluj și obligarea intimaților reclamanți la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului, recurenta a invocat, în primul rând, motivul de casare prevăzut de art. 488 pct. 4 C. pr. civ., deoarece instanța de apel a respins în mod eronat inadmisibilitatea cererii de modificare judiciară a dobânzii contractuale, soluția fiind dată cu depășirea atribuțiilor puterii judecătorești. Astfel, în opinia recurente, principiul simetriei presupune că modificarea unui raport juridic obligațional nu poate fi realizată decât printr-un nou acord al părților. Instanțele judecătorești nu se pot substitui părților și nu pot interveni în relația contractuală a acestora pentru a modifica un raport juridic contractual.

Recurenta a invocat, de asemenea, motivul de casare prevăzut de art. 488 pct. 5 C. pr. civ., incident în opinia recurente deoarece instanța de apel a încălcat flagrant principiul disponibilității și s-a pronunțat asupra a ceea ce nu s-a cerut. În concret, instanța de apel, prin decizia recurată, a dispus modificarea dobânzii contractuale pentru viitor. Aceasta reprezintă o încălcare a limitelor investiției instanței și a principiului disponibilității.

De asemenea, s-a invocat motivul de casare prevăzut de art. 488 pct. 8, deoarece instanța de apel a constatat caracterul abuziv al unor clauze din contractul de credit, cu interpretarea și aplicarea greșită a dispozițiilor legale incidente. Instanța de apel a pronunțat decizia cu încălcarea normelor prescrite de Legea nr. 193/2000, cu încălcarea prevederilor O.U.G.

nr. 50/2010, precum și cu încălcarea normelor prescrise de Codul civil de la 1864, act normativ incident prin raportare la data încheierii contractului de credit bancar.

Contrar celor reținute de către prima instanță, clauzele contestate se circumscriu obiectului principal al contractului și nu pot fi analizate astfel din perspectiva Legii nr. 193/2000, care exclude de la posibila constatare a caracterului abuziv astfel de clauze. Mai mult, aceste clauze au fost negociate sau ar fi putut fi negociate de către un consumator diligent.

Prin întâmpinarea formulată, intimații au solicitat, în principal, respingerea recursului ca inadmisibil, iar în subsidiar, respingerea recursului ca neînțemeiat.

Deliberând cu prioritate, în temeiul art. 248 C. pr. civ., asupra excepției necompetenței materiale a Curții de Apel Cluj, în soluționarea recursului declarat împotriva deciziei civile nr. 774/12.06.2017 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj, excepție invocată din oficiu în ședință publică la termenul din data de 14.11.2017, instanța a reținut că, în conformitate cu dispozițiile art. 96 pct. 3 C. pr. civ., „Curțile de apel judecă: (...) 3. ca instanțe de recurs, în cazurile anume prevăzute de lege”.

Totodată, relevante sunt în cauză prevederile art. 97 pct. 1 și art. 483 alin. (3) și (4) C. pr. civ., potrivit cărora:

Art. 97: „Înalta Curte de Casație și Justiție judecă: 1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel, precum și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege”.

Art. 483 alin. (3): „Recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.

(4) În cazurile anume prevăzute de lege, recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată. Dispozițiile alin. (3) se aplică în mod corespunzător”.

Prevederile legale amintite relevă orientarea legiuitorului în noul Cod de procedură civilă, conform căreia Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța de drept comun în ceea ce privește judecata în recurs, iar curțile de apel sunt instanțe de drept comun în privința judecării apelurilor. Numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege, competența de soluționare a recursului este încredințată instanței ierarhic superioare celei care a

pronunțat hotărârea atacată; spre exemplu, recursul împotriva hotărârii pronunțate de tribunal prin care se ia act de renunțarea la judecată sau la drept [art. 406 alin. (6), art. 410 C. pr. civ.], recursul declarat împotriva încheierii de suspendare a judecării sau de respingere a cererii de repunere pe rol pronunțate de tribunal [art. 414 alin. (1) C. pr. civ.], recursul împotriva hotărârii de perimare dată de tribunal [art. 421 alin. (2) C. pr. civ.], recursul promovat împotriva hotărârii tribunalului dată pe baza recunoașterii pretențiilor reclamantului de către pârât [art. 437 alin. (1) C. pr. civ.], recursul împotriva hotărârii tribunalului care consfințește tranzacția părților (art. 440 C. pr. civ.), recursul împotriva hotărârii pronunțate de tribunal în materia contenciosului administrativ (art. 20 din Legea nr. 554/2004) etc.

Mai mult, art. 96 pct. 3 C. pr. civ. prevede expres, spre deosebire de art. 3 pct. 3 C. pr. civ. de la 1865, faptul că curtea de apel soluționează recursuri doar în cazurile *anume* prevăzute de lege, fiind, așadar, instanță *de excepție* pentru soluționarea acestei căi de atac, chiar și atunci când tribunalul pronunță o decizie în apel. Așadar, având în vedere noua reglementare, care nu mai conține dispoziții generale în sensul soluționării căii de atac de reformare de către instanța imediat superioară, curtea de apel soluționează recursuri doar în cazurile arătate de art. 483 alin. (4) C. pr. civ., adică atunci când, potrivit unei dispoziții exprese a legii, recursul este soluționat de instanța ierarhic superioară (anterior enunțate).

Este real că și art. 97 pct. 1 C. pr. civ. prevede că Înalta Curte de Casație și Justiție soluționează recursurile declarate împotriva deciziilor curții de apel, iar în cazul altor hotărâri, în *cazurile prevăzute de lege*. Există însă o diferență de substanță, nu doar formală, între art. 96 pct. 3 C. pr. civ., care se referă la cazurile *anume* prevăzute de lege (trebuie așadar o dispoziție legală expresă care să dea un recurs în competența Curții de Apel) și art. 97 pct. 1 C. pr. civ., care trimite la cazurile prevăzute de lege – aceasta întrucât, potrivit art. 483 alin. (3) C. pr. civ., recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea, în condițiile legii (mai exact: în condițiile art. 488), a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile.

Acest text de lege este departe de a fi pur formal, dimpotrivă, el anticipează și permite finalitatea căii de atac extraordinare a recursului, respectiv

examinarea de către *Înalta Curte de Casație și Justiție*, ca regulă, a conformității hotărârilor recurate cu normele de drept aplicabile. Așadar, textul instituie competența de drept comun a Înaltei Curți de Casație și Justiție de a soluționa recursuri.

Desigur, Curtea a luat în considerare interpretarea potrivit căreia o soluție contrară ar putea decurge dintr-un principiu nescris al ierarhiei jurisdicționale. Spre deosebire de fosta reglementare, acesta nu mai este consacrat legislativ, iar competența trebuie stabilită exclusiv prin lege [art. 126 alin. (2) din Constituție].

Tezele prealabile ale noului Cod de procedură civilă relevate în expunerea de motive, precum și dispozițiile acestuia, sunt în sensul că instanța de recurs de drept comun este *Înalta Curte de Casație și Justiție* (desigur, cu restrângeri notabile ale dreptului la recurs, dar admisibilitatea recursului trebuie stabilită de instanța competentă). Totodată, nu se poate vorbi de un veritabil principiu al organizării judiciare (al ierarhiei ori al judecării căilor de atac de reformare de către instanța imediat superioară), câtă vreme legiuitorul a derogat în mod semnificativ de la o atare regulă prevăzută în sistemul procesual anterior (O.U.G. nr. 58/2003 și actele normative subsecvente, ale căror norme tranzitorii au făcut posibilă chiar judecarea căii de atac de reformare de către un alt complet al aceleiași instanțe) și a abandonat-o cu totul în materia procedurii penale. În fine, în materie civilă, judecarea recursului de către instanța ierarhic superioară a fost prevăzută doar ca excepție [art. 483 alin. (4)], prin derogare de la regula reglementată de art. 483 alin. (3) C. pr. civ., așa cum pe larg am enunțat anterior.

În cauză, recursul promovat de Banca S.A. vizează decizia civilă nr. 774/A/12.06.2017 pronunțată de Tribunalul Specializat Cluj, fiind declarat în condițiile art. 483 și urm. C. pr. civ, astfel cum relevă cuprinsul cererii de reformare. Prin decizia criticată a fost soluționat pe fond apelul promovat împotriva unei sentințe pronunțate de judecătore în cadrul unei acțiuni având ca obiect principal constatarea nulității unor clauze cuprinse într-un contract de credit, hotărârea dată în apel nefiind susceptibilă de încadrare în situațiile de excepție vizate de art. 96 pct. 3 C. pr. civ.

În acest context, instanța constată că sunt aplicabile regulile de drept comun în materia competenței materiale a instanțelor, iar conform dispozițiilor art. 97 pct. 1 coroborat cu art. 483 alin. (3) C. pr. civ., competența de

soluționare a recursului revine, în mod lipsit de echivoc, instanței supreme, al cărei rol esențial constă în unificarea practicii judiciare. Or recursul, cale extraordinară de atac de reformare, constituie unul dintre aceste mecanisme esențiale de unificare a practicii.

Se spune foarte clar în aplicarea acestui principiu, conform considerentelor Deciziei nr. 369/2017 a Curții Constituționale, faptul că „În viziunea actualului Cod de procedură civilă, recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepțiile prevăzute de lege, examinarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile. Astfel, competența de soluționare a recursului aparține, cu excepțiile prevăzute de lege, Înaltei Curți de Casație și Justiție, deoarece rolul acesteia, ca instanță de casație, este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, rol consacrat prin art. 126 alin. (3) din Constituție” (finalul par. 26).

Principiul rezultă și mai pregnant din par. 30 al deciziei enunțate, potrivit căruia „pornind de la scopul recursului, care, potrivit art. 483 alin. (3) din Codul de procedură civilă, este acela de a supune Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, Curtea reține că acest scop este parte a mecanismului pus la îndemâna instanței supreme de a realiza interpretarea și aplicarea unitară a legii, rol consacrat de art. 126 alin. (3) din Constituție, precum și a garanțiilor dreptului la un proces echitabil, în sensul că cetățeanul trebuie să fie încredințat de faptul că i s-a aplicat corect legea la judecata în fond și că au fost respectate normele de ordine publică referitoare la compunerea instanței sau competența instanței, alte reguli de procedură apreciate ca fiind importante, cerințele referitoare la motivarea hotărârii sau autoritatea de lucru judecat. Este adevărat că recursul în interesul legii este un alt element al mecanismului de interpretare și aplicare unitară a legii, însă acesta se aplică numai în situațiile în care există o jurisprudență neunitară de o anumită consistență. (...) Mai mult, recursul în interesul legii acoperă situațiile pentru viitor, el nefiind un remediu direct, nemijlocit al persoanei pentru revenirea la starea de legalitate în cazul concret dedus judecății. Prin urmare, în vederea unificării jurisprudenței, Înalta Curte de Casație și Justiție nu are numai rolul de a soluționa recursuri în interesul legii, ci și pe

acela de a casa hotărârile instanțelor inferioare care nu sunt conforme cu regulile de drept aplicabile”.

Revenind de la considerente de ordin general la cazul concret analizat, chiar dacă intimații invocă o inadmisibilitate a recursului declarat, o atare examinare nu poate fi făcută decât de către instanța competentă material (funcțional) în ce privește soluționarea recursului. În lipsa unei reguli exprese în sens contrar, în cauze precum cea de față, competența aparține, așadar, Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit art. 483 alin. (3) C. pr. civ.

Pentru toate considerentele expuse, reținând în esență caracterul său de excepție de procedură, absolută și dilatorie, în temeiul art. 132 C. pr. civ., instanța admite excepția necompetenței materiale a Curții de Apel Cluj și declină competența de soluționare a recursului declarat de Banca S.A. în contradictoriu cu intimații R.O.Ș. și R.A. împotriva deciziei civile nr. 774/12.06.2017 pronunțată de către Tribunalul Specializat Cluj în favoarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Note:

1. Curtea de Apel Constanța, Secția I civilă, decizia civilă nr. 4/C din 31 ianuarie 2018, publicată în Revista Pandectele Române nr. 1 din 28 februarie 2018:

Posibilitatea provocării unui control judiciar al hotărârii judecătorești pentru motive referitoare la pronunțarea acestora cu nerespectarea condițiilor formale, legal prevăzute, de desfășurare a judecății sau ca o consecință a unui raționament jurisdicțional eronat, este reglementată în prezent prin normă constituțională.

Însă, potrivit art. 129 din Constituția României, revizuită, părțile interesate pot exercita căile de atac numai în condițiile legii procesuale.

Corespunzător acestui principiu constituțional, legea procesual civilă a reglementat dreptul examinării cauzei civile în două/trei grade de jurisdicție, după caz, determinând hotărâri susceptibile a fi supuse reformării, căile de atac și titularii acestora, precum și cazurile de casare, iar acest mod de determinare asigură un control judiciar efectiv al hotărârii judecătorești și satisface exigențele art. 21 din Legea fundamentală, referitoare la liberul acces la justiție și la dreptul la un proces echitabil, reglementate prin Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin Decizia nr. 1/1994 pronunțată de Plenul Curții Constituționale, s-a statuat că liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care se înlăptuiește actul de justiție. S-a considerat că legiuitorul are competența exclusivă de a stabili regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, soluție ce rezultă din dispozițiile constituționale ale art. 126 alin. (2), potrivit căruia: „Competența și procedura de judecată sunt stabilite prin lege”.

Pentru situații deosebite, legiuitorul poate stabili reguli speciale de procedură, precum și modalități de exercitare a drepturilor procesuale, astfel încât liberul acces la justiție să nu fie afectat.

Prin Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, Curtea Constituțională a României a suprimat „pragul valoric” în materia căilor de atac de reformare, în speță recursul, statuând că este neconstituțională sintagma „precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv” cuprinsă în art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. Urmare a acestei decizii, nici pragul de 500.000 lei din art. 483 alin. (2) C. pr. civ. nu mai rămâne în vigoare față de considerentele decisive din par. 34 al deciziei mai sus invocate.

În ceea ce privește competența de soluționare a recursurilor, prin considerentele deciziei inserate în Decizia nr. 369 din 30 mai 2017, Curtea Constituțională a României subliniază că respectarea efectivă a regulii conform căreia Înalta Curte de Casație și Justiție este principala instanță de recurs – cu derogările minore expres prevăzute de Codul de procedură civilă – nu reprezintă o simplă opțiune, ci o obligație de ordin constituțional pentru legiuitor. Curtea reține: „competența de soluționare a recursului aparține, cu excepțiile prevăzute de lege, Înaltei Curți de Casație și Justiție, deoarece rolul acesteia, ca instanță de casație, este acela de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, rol consacrat prin art. 126 alin. (3) din Constituție” (par. 26).

Instanța de contencios constituțional a reamintit că judecata recursurilor de către instanța supremă este parte a mecanismului constituțional de asigurare a unității de interpretare și aplicare a legii. Procedura recursului în interesul legii și cea a pronunțării hotărârii prealabile asupra unor chestiuni

de drept sunt complementare. Rolul constituțional al instanței supreme se realizează, în principal, prin judecarea recursurilor ordinare. Prin urmare, „în vederea unificării jurisprudenței, Înalta Curte de Casație și Justiție nu are numai rolul de a soluționa recursuri în interesul legii, ci și pe acela de a casa hotărârile instanțelor inferioare care nu sunt conforme cu regulile de drept aplicabile” (par. 30).

A concluzionat Curtea Constituțională că noțiunea de recurs este simbiotic legată de instituția Înaltei Curți de Casație și Justiție, justițiabilul fiind îndreptățit să aibă dreptul de acces la Înalta Curte de Casație și Justiție, iar nu dreptul la un recurs în fața unei instanțe inferioare acesteia și care, în structura constituțională, nu prezintă nici garanțiile de interpretare și aplicare unitară a legii.

În acest sens se reține că, „pornind de la scopul recursului, care, potrivit art. 483 alin. (3) din Codul de procedură civilă, este acela de a supune Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, Curtea reține că acest scop este parte a mecanismului pus la îndemâna instanței supreme de a realiza interpretarea și aplicarea unitară a legii, rol consacrat de art. 126 alin. (3) din Constituție, precum și a garanțiilor dreptului la un proces echitabil, în sensul că cetățeanul trebuie să fie încredințat de faptul că i s-a aplicat corect legea la judecata în fond și că au fost respectate normele de ordine publică referitoare la compunerea instanței sau competența instanței, alte reguli de procedură apreciate ca fiind importante” (par. 30).

Aceste considerente sunt decisive și, prin aceasta, obligatorii, deoarece pe ele se sprijină soluția adoptată de Curtea Constituțională, aspect subliniat în par. 34 atunci când se referă la obligațiile legiuitorului în legătură cu art. 483 alin. (2) C. pr. civ. Soluția Curții Constituționale se bazează nu numai pe ideea inegalității între cetățeni ca urmare a introducerii/menținerii criteriului „pragului valoric”, ci și pe ideea că dreptul în legătură cu care opera limitarea neconstituțională este reprezentat tocmai de accesul la analiza de legalitate pe care o face Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dimensiunea rolului constituțional pe care îl joacă instanța supremă în asigurarea unității de interpretare și aplicare a legii, afirmat cu insistență în considerentele deciziei ca fiind principal pilon al mecanismului constituțional,